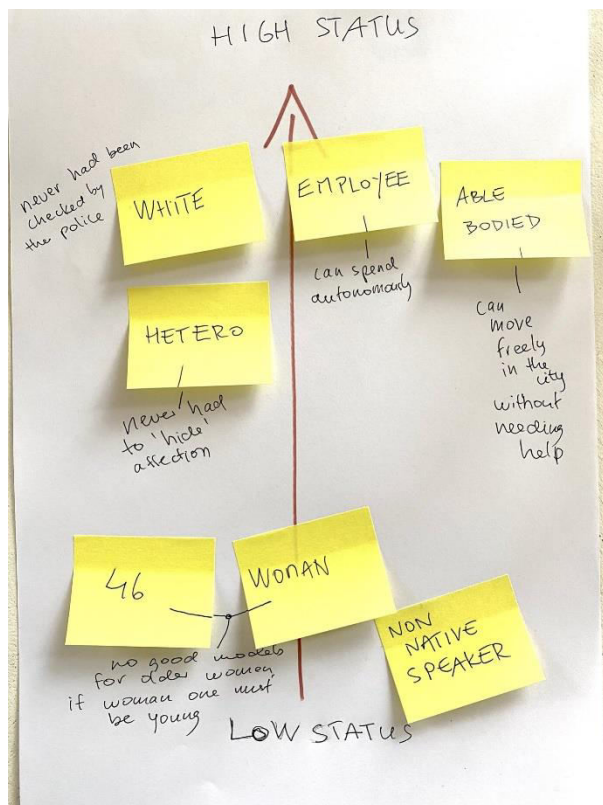

Státuszmérő

KÉSZÍTETTE: élan interculturel

Címkék

Ez a foglalkozás a módszer 3 lépésének egyikére összpontosít, vagy egy érzékeny zónát érint?	A módszer lépése	IGEN	<i>Decentralizáció</i>	A másik fél referenciakeretének feltérképezése	Negociáció
	Érzékeny zóna	IGEN	<i>Státusz</i>		

Rövid leírás

Ez a gyakorlat arra buzdít, hogy vizsgáljuk felül a semlegességről és egyenlőségről alkotott illúzióinkat, és helyette vegyük észre, hogy egyes identitások nagyobb megbecsülést, magasabb státust és presztízst élveznek, miközben más identitásokat a diszkrimináció veszélye fenyeget. Ezt a gyakorlatot közvetlenül az identitás fogalmának bevezetése után

ajánlott végezni, még mielőtt konkrét nehéz esetek kerülnének megbeszélésre. A gyakorlat célkitűzései:

- Rávilágítani, hogy nem csupán egyének vagyunk, hanem különféle társadalmi csoportok tagjai is.
- Segíteni felismerni, hogy mely társadalmi csoportokhoz tartozunk.
- Rámutatni, hogy egy társadalmon belül a különféle csoportok eltérő társadalmi státussal rendelkeznek.
- Felhívni a figyelmet a társadalmi státuskülönbségek látható jeleire.

Rövid információk

IDŐTARTAM	LÉTSZÁM	FACILITÁCIÓ SZINT	KOMFORT ZÓNA	FELHASZNÁLT ANYAGOK
45 perc	6-12 fő	középhaladó	enyhe kihívást jelentő	Amire szükség van: Identitáskategóriákat tartalmazó nyomtatott papírok, kérdések

Szükséges előkészületek

Válaszd ki a csoport számára releváns identitáskategóriákat az alábbiak közül: kor, nem, állampolgárság, anyanyelv, nemzetiség, faj/rassz, testi adottságok, vallási vagy hitbeli hovatartozás, világnézet, társadalmi osztály, szexuális orientáció, családi állapot, iskolázottság, szakmai identitás stb. A válogatásnál ne feledjük, hogy a nyelv is fontos szempont lehet. Míg a kategóriák nagy része bármelyik európai társadalomban fellelhető, létezik olyan is, amely nem mindenhol ismert vagy használt. Ilyen a faj kategóriája, amely angol nyelvben használt, de például magyarban és franciában nem használjuk, mivel úgy tanultuk, hogy az emberi faj egységes.

Javaslatunk szerint összesen 8 kategóriát válassz ki, majd nyomtasd ki őket úgy, hogy minden kategória egy külön A4-es papíron szerepeljen. Minden kategóriához tudj mondani definíciót, ha esetleg valamelyiknél magyarázatra lenne szükség.

Instrukciók lépésről-lépésre

1. lépés

Egyesével mutasd be az identitáskategóriákat. Győződj meg róla, hogy mindenki mindent ért, majd kérd meg őket, hogy minden identitáskategóriánál írják le a saját identitásukat egy-egy kis darab papírra. Például az állampolgárság kategóriájához minden résztvevő leírja a saját állampolgárságát. Nem kell felolvasni vagy bemutatni, ami a papírokra kerül.

2. lépés

A következő lépésben mindenki elkészíti a saját státushőmérőjét. Minden résztvevő kap egy papírlapot, amire hosszában egy egyenes vonalat rajzol. A vonal egyik végére kerül az, hogy “nagyon magas státus”, a másik végére pedig hogy “nagyon alacsony státus”. Ezután mindenki elhelyezi a saját identitásait tartalmazó cetliket a státushőmérőn aszerint, hogy szerintük mennyire magas vagy alacsony státusú az adott identitás. Az elkészült státushőmérőket sem kell megosztani a csoporttal.

3. lépés

Kérdezd meg a résztvevőktől, hogy mi alapján hoztak döntést arról, hogy hova helyezték el az identitásukat. Gyűjtsétek össze azokat az indikátorokat, amelyek segítettek a döntéshozatalban. Ilyen indikátor lehet az átlagos havi kereset (például a nemek vagy etnikai csoportok közti bérszakadékra vonatkozóan), a várható átlagos élettartam, adott csoporttal kapcsolatos sztereotípiák, a diszkrimináció gyakorisága stb.

4. lépés

Végezetül kérd meg a résztvevőket, hogy válaszoljanak néhány kérdésre. Ezek célja rávilágítani arra, hogy mely identitásaink járulnak hozzá leginkább, hogy értékesnek érezzük magunkat. Vajon azok az identítások ezek, amelyek a státushőmérő tetejéhez állnak közelebb? Érdekes módon általában az alacsony státusúnak tartott identításokhoz kapcsolódik leggyakrabban a pozitív önértékelés és a büszkeség érzése. Vajon minnek köszönhető ez a látszólagos ellentmondás, és milyen következtetéseket lehet mindezekből levonni?

Kérdések:

- Melyik identitásodat érzed a legfontosabbnak?
- Mely identitásaidat szeretnéd alaposabban megismerni?
- Mely identitásaidnak van a legnagyobb hatása arra, hogy milyen embernek látod magad?
- Mely identitásodra vagy a legbüszkébb?

Tippek a facilitátorok számára

Attól függően, hogy milyen a csoport összetétele, megtörténhet, hogy a gyakorlat akár számottevő különbségeket is láthatóvá tesz a résztvevők között. Egyesek több privilégiummal rendelkezhetnek, míg mások hátrányban lehetnek különböző identitásaik miatt.

Fontos figyelmet fordítani ezekre az egyenlőtlenségekre, ugyanakkor azt is fontos kihangsúlyozni, hogy mindannyian számos különböző identitással rendelkezünk, és senkit sem lehet pusztán egyetlen identitására redukálni. Fontos az is, hogy azt, hogy kik vagyunk és mire vagyunk képesek, sosem pusztán a társadalmi identitásaink megléte határozza meg, ugyanis az identításokat sokféleképpen lehet megélni és alakítani. A sokféle identitásunk egyedi kombinációja, a tapasztalataink és a személyiségünk együttesen hozzák létre azt a sajátos és sokszínű alakzatot, amik vagyunk.

Előfordulhat, hogy lesz olyan résztvevő, aki tiltakozik a feladat ellen arra hivatkozva, hogy nem tetszik neki, hogy az embereket kategorizáljuk és hogy a kategóriák nem egyenlőek. Ha ez a helyzet áll fenn, el lehet magyarázni, hogy a társadalmi státus egyenlőtlenségét nem ez a gyakorlat és nem a róla való beszélgetés okozza. Minden európai társadalomban fennáll a különböző csoportok közötti hierarchia. Attól még, hogy nem beszélünk róluk, ezek az

ZELDA project is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union.
Grant agreement no. 2019-1-IT02-KA2014-063370.

egyenlőtlenségek nem tűnnek el, hanem csak láthatatlanná válnak. Ezzel szemben a tudatosításuk egy kiindulópont lehet az ellenük való fellépéshez, és segít jobban észrevenni a következményeiket.

Források

A gyakorlatot az élan interculturel dolgozta ki, alapjául pedig a Michigani Egyetem *Intergroup Relations* programja és *Spectrum* központja által létrehozott “Identitáskerék” gyakorlat szolgált. A forrás fellelhető a Michigani Egyetem *LSA Inclusive Teaching Initiative* weboldalán (<http://sites.lsa.umich.edu/inclusive-teaching/>).